

Energieprojecten in Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant is een belangrijk knooppunt voor infrastructuur van energie, energie-intensieve industrie en transport, en verbindt Nederland met het achterland over de grens. Om de positie als knooppunt te behouden en regionale groei door te laten gaan, wordt de komende tien jaar flink geïnvesteerd in de uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet en de energie-infrastructuur in de regio.

Welke projecten lopen er?

Welke projecten lopen er?

- Aanlanding van windenergie van zee en deze aansluiten op het elektriciteits- en waterstofnetwerk;
- Uitbreiding van het elektriciteitsnet met nieuwe hoogspanningsstations.

Nieuwe projecten gestart in 2025

- De Delta Rhine Corridor West: ondergrondse buisleidingen voor waterstof en CO₂;
- Een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation in de omgeving van Wijchen;
- Het voorbereiden van de Delta Schelde CO₂nnection (DSC): het Nederlandse deel van een ondergrondse CO₂ transportleiding tussen Antwerpen en Moerdijk. Een compressorstation is onderdeel van het project.

In Noord-Brabant wordt hard gewerkt aan een duurzame energie-infrastructuur, maar veel werk concentreert zich in twee regio's: de regio West-Brabant met de Powerport regio Moerdijk en Oost-Brabant met Brainport Eindhoven.

Powerport regio Moerdijk in West-Brabant

Powerport regio Moerdijk is een cruciale schakel in het nationale energiesysteem. De regio levert een grote bijdrage aan de werkgelegenheid en de nationale en regionale economie. Ook ligt hier het meest landinwaarts gelegen zeehaven-industriecomplex van Nederland. De regio huisvest bovendien belangrijke energie-intensieve industrie en de Amercentrale ligt in dit gebied. Dit is een belangrijke schakel voor de energietransitie en de warmtevoorziening in de regio. Uitbreiding en verzwaren van het elektriciteitsnet is nodig om woningen en bedrijven van stroom te kunnen blijven voorzien. In juni 2025 hebben het Rijk, de provincie, waterschap en de drie gemeenten Moerdijk, Geertruidenberg en Drimmelen besloten dat er ongeveer 700 hectare extra ruimte nodig is voor de energietransitie en uitbreiding van bedrijvigheid in de Powerport regio Moerdijk.

Oost-Brabant

In Brainport Eindhoven worden sleuteltechnologieën ontwikkeld. Hier worden producten en materialen gemaakt die nodig zijn voor de energietransitie. Vooral op het gebied van opslag en waterstof, maar ook voor de opwek van wind- en zonne-energie. Toegang tot het net is voor deze kennis- en innovatieregio Brainport van cruciaal belang. Maar ook hier merken we de gevolgen van netcongestie, veroorzaakt door de explosief gestegen vraag naar elektriciteit en het flexibele aanbod van duurzaam opgewekte stroom.

In uitvoering

Landelijk netbeheerder TenneT is gestart met de bouw van de verbinding 'Zuid-West 380 kV Oost'. Het gaat om een verbinding tussen hoogspanningsstation Rilland en een nieuw 380 kV-station bij Tilburg.

Het nieuwe 380 kV-station wordt aangesloten op de 380 kV-verbinding tussen Eindhoven en Geertruidenberg en de toekomstige 380 kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg. Ook komt er een ondergrondse 150 kV-kabel die het nieuwe station verbindt met het bestaande hoogspanningsstation in Tilburg-Noord. Hierdoor kan stroom efficiënt worden verdeeld tussen het landelijke 380 kV-netwerk en het regionale 150 kV-netwerk. Naar verwachting is 380 kV-station in 2027 klaar.

De eerste Moldaumast

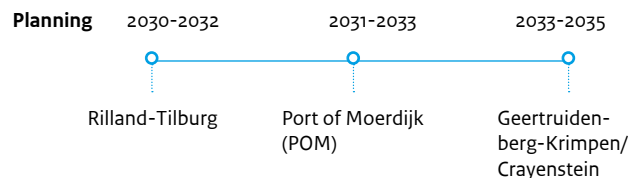
Bij het nieuwe 380 kV-station in Tilburg is in juni 2025 de eerste Moldau-mast geplaatst. Deze mast is de eerste van een nieuw standaardtype vakwerkmast waarvan er de komende tien jaar ruim 1200 in het Nederlandse landschap worden geplaatst, te beginnen met 200 tussen Rilland en Tilburg.

42. Verzwaring elektriciteitsnet Moerdijk

Uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnetwerk is noodzakelijk voor de verduurzaming van de industrie in Moerdijk. Ambities en mogelijke verplichtingen die bij verduurzaming horen, moeten worden waargemaakt. Dit kan niet met het bestaande elektriciteitsnet. Daarom worden via het MIEK diverse uitbreidingen van het elektriciteitsnet nabij het haven- en industriecluster Moerdijk waar mogelijk versneld.

Project in het kort	Locatie	Provincie Noord-Brabant
	Thema	Elektriciteit
	Status	Projectprocedure en MIEK

**Verwachte inbedrijfname van de projecten wordt momenteel onderzocht in het concept investeringsplan van TenneT. Naar verwachting is het definitieve investeringsplan april 2026 gereed.*

Stand van zaken

Alle projecten zijn nodig voor de elektrificatie van het haven- en industriecluster Moerdijk. Op dit moment zijn deze in ontwikkeling.

Locatie van het project

Dit MIEK-project vindt plaats in en rondom regio Moerdijk en bestaat uit een aantal subprojecten.

- De bouw van een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Rilland-Tilburg (Zuid-West 380 kV Oost).
- De bouw van een gecombineerd 380/150/20 kV-station in of bij het haven- en industriegebied Moerdijk ('Port of Moerdijk'). Dit wordt opgenomen in het 380 kV-circuit Rilland-Geertruidenberg (p. 99).
- De bouw van een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Geertruidenberg-Krimpen aan den IJssel/Crayenstein (p. 101).

Samenhang met andere energie-infrastructuur

De windenergie die wordt opgewekt op zee kan aan land worden gebracht in Moerdijk (en Geertruidenberg). Zo hangt de uitbreiding van het elektriciteitsnet rondom Moerdijk samen met VAWOZ, maar ook met andere energie-infrastructuur als de DRC en DSC. Deze energie-infrastructuur is nodig voor de verduurzaming van het haven- en industrieterrein van Moerdijk. Omdat er veel samenhang en afhankelijkheid tussen deze projecten is, is het van belang dat ze goed op elkaar afgestemd worden. Zo wordt het risico op vertraging kleiner. Hetzelfde geldt voor de landschappelijke inpassing van de projecten.

Daarom wordt dit in nauwe afstemming gedaan met de Ontwerptafel Powerport regio Moerdijk.

Cluster Energie Strategie (CES)

Het uitbreiden van het elektriciteitsnet rond Moerdijk is van belang voor bijvoorbeeld het aantrekken van nieuwe bedrijven, maar ook voor het behoud van de bestaande industrie en bijbehorende werkgelegenheid. De verwachte vraag naar elektriciteit van de industrie staat in de CES Rotterdam-Moerdijk. Een CES vormt de basis waarop industrie, bedrijven, netbeheerders, energieproducenten en overheden tijdig besluiten over deze noodzakelijke infrastructuur kunnen nemen. Projecten uit de CES'en worden vervolgens opgenomen in de investeringsplannen van netbeheerders. Daarnaast zijn projecten uit de CES'en kandidaat voor het MIEK. Vanaf 2026 wordt het CES-proces vervangen voor DIVIT, Dialoog over Infrastructuur voor Industrie in Transitie.

Meer informatie:

www.rvo.nl/miek

43. 380/150/20 kV-station Port of Moerdijk

TenneT en Enexis werken aan een nieuw gecombineerd 380/150/20 kV-station, dat wordt aangesloten op de 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Geertruidenberg. Daarnaast wordt het station gekoppeld aan het 150 kV-net in West-Brabant. Het 20 kV-station van Enexis wordt aangesloten op het regionale netwerk.

Project in het kort	Locatie	Provincie Noord-Brabant
	Thema	Elektriciteit
	Status	Projectprocedure en MIEK

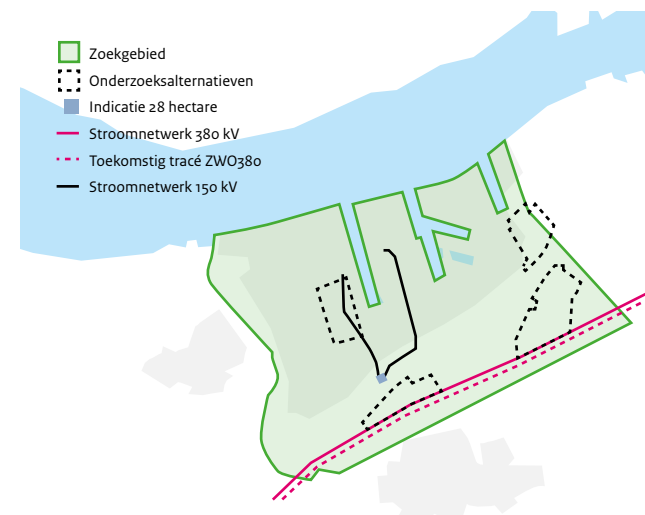

**Verwachte inbedrijfname van het project wordt momenteel onderzocht in het concept investeringsplan van TenneT. Naar verwachting is het definitieve investeringsplan april 2026 gereed.*

Fase
Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Stand van zaken
In het voorjaar van 2025 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage. In het najaar werd de NRD vastgesteld. Hierin staat welke informatie in het milieueffectrapport (MER) moet worden opgenomen. De publicatie van het MER wordt begin 2026 verwacht. Tegelijk met het MER wordt ook een voorstel voor de locatiekeuze gepubliceerd: het concept Voorkeursalternatief.

Locatie van het project
Het station komt in of bij het haven- en industriegebied van Moerdijk te liggen. De precieze locatie is nog niet bekend. Moerdijk is onderdeel van het industriële cluster Rotterdam-Moerdijk. Dit is één van de clusters waar grootschalige vraag en aanbod van energie bij elkaar komen. De verwachting is dat vraag en aanbod verder toenemen. Nu is in Moerdijk alleen sprake van een 150 kV-station. Met de toevoeging van een gecombineerd 380/150 kV-station en aanpassingen aan het net, wordt Moerdijk opgenomen in het landelijke 380 kV-net.

Groei van vraag en aanbod van elektriciteit

Dit project is nodig om de groei van de vraag naar elektriciteit vanuit de industrie in Moerdijk te kunnen opvangen. Daarnaast ontstaat een mogelijke nieuwe aansluitlocatie voor windenergie op zee voor nieuwe windenergiegebieden die na 2030 worden aangelegd.

Meer informatie

www.rvo.nl/pom-380-150-20-kv

44. Net op zee: Nederwiek 3

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en netbeheerder TenneT willen een ondergrondse hoogspanningsverbinding realiseren van het windenergiegebied Nederwiek in de Noordzee naar de gemeente Geertruidenberg. Deze ondergrondse hoogspanningsverbinding is nodig om de duurzame energie, die in de toekomst op zee wordt opgewekt vanuit dit windenergiegebied, naar land te transporteren. Net op zee Nederwiek 3 is ook een essentieel onderdeel van een nieuwe verbinding tussen de Britse en Europese elektriciteitsmarkt via een onderzeese hoogspanningskabel.

Project in het kort	Locatie	Provincie Noord-Brabant en Zuid-Holland
	Thema	Elektriciteit
	Status	Projectprocedure en MIEK

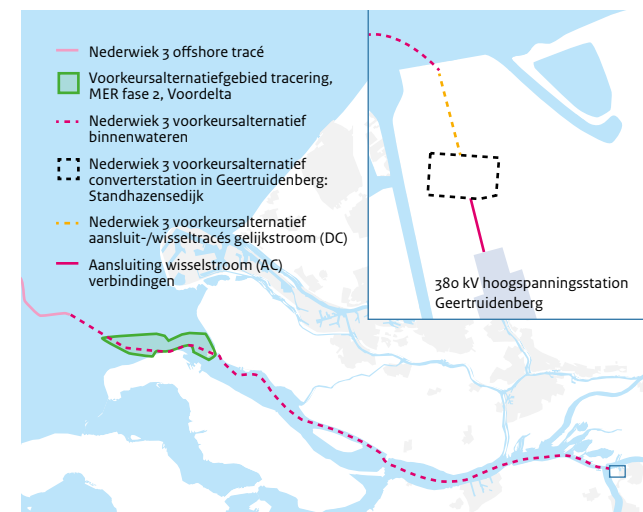
Fase
Voorkeursalternatief

Stand van zaken

Het Milieueffectrapport (MER) fase 1 en de Integrale effectenanalyse lagen in het najaar van 2024 ter inzage. De ingediende reacties zijn meegenomen bij de vaststelling van het Voorkeursalternatief (VKA). Het VKA en het Voorbereidingsbesluit zijn begin 2025 door de minister van KGG vastgesteld in samenspraak met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. De milieueffecten van het converterstation en tracé worden in het MER fase 2 verder onderzocht en in beeld gebracht. Ook worden een ontwerpprojectbesluit en bijbehorende ontwerpbesluiten opgesteld.

Locatie van het project

Vanaf het platform op de Noordzee gaat een ondergrondse kabel lopen naar een nieuw te bouwen converterstation op land. Het converterstation is onderdeel van het project; het windpark op zee en de aansluiting vanaf het windpark naar het platform op zee zijn dit niet. In het VKA is gekozen voor de kabelroute door de binnenwateren en de converterstationlocatie aan de Standhansensdijk in Geertruidenberg.

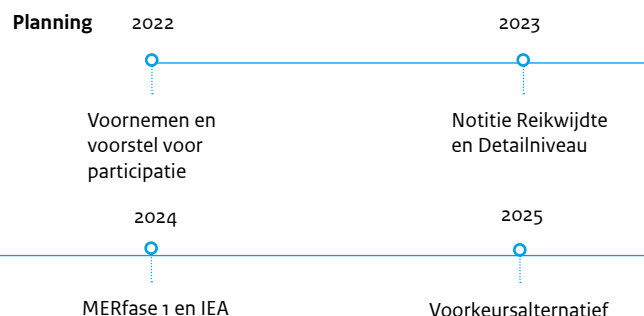
Net op zee - Nederwiek 1 (p.110) en 2 (p.90) zijn aansluitingen vanuit hetzelfde windgebied op de Noordzee en hebben aansluitingen op Borsele en de Maasvlakte. De verbindingen vanuit windgebied Nederwiek lopen op zee grotendeels parallel aan elkaar.

6 Gigawatt (GW) aansluiten op het landelijke hoogspanningsnet

De drie verbindingen van Net op zee - Nederwiek zijn onderdeel van de Routekaart Windenergie op Zee 2030 en leveren een belangrijke bijdrage aan leveringszekerheid, energie-onafhankelijkheid en het behalen van de Klimaatdoelen. In totaal gaat het om aansluiting van 6 GW vanaf het windpark Nederwiek naar het landelijke hoogspanningsnet op land. Met dit project wordt 2 GW aangesloten op Geertruidenberg.

Meer informatie:

www.rvo.nl/nederwiek-3

**Verwachte inbedrijfname van het project wordt momenteel onderzocht in het concept investeringsplan van TenneT. Naar verwachting is het definitieve investeringsplan april 2026 gereed.*

45. 380 kV-hoogspanningsverbinding Geertruidenberg-Krimpen aan den IJssel of Crayestein

Om de capaciteit op het elektriciteitsnet uit te breiden wil netbeheerder TenneT een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding aanleggen. Deze moet komen tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein in de gemeente Dordrecht. Daarom verkent het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) de ruimtelijke inpassing van deze hoogspanningsverbinding. De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt in principe bovengronds aangelegd.

Project in het kort	Locatie	Provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland
	Thema	Elektriciteit
	Status	Projectprocedure en MIEK

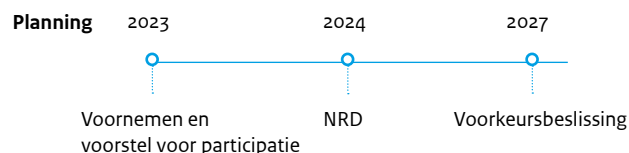
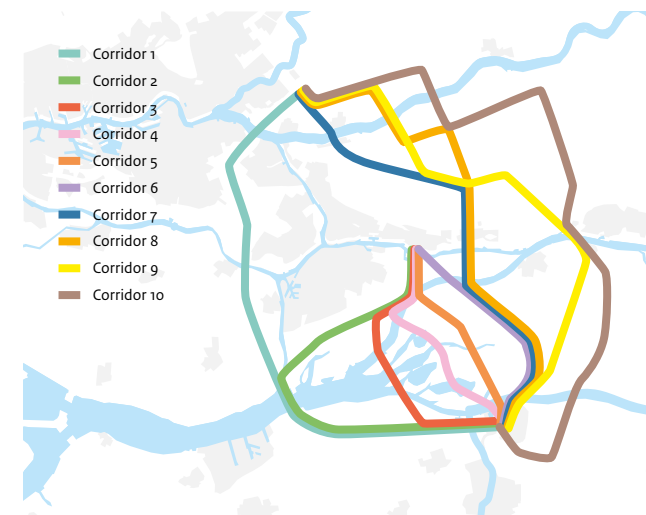
Fase
Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Stand van zaken

In 2024 publiceerde het ministerie van KGG de vastgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Sindsdien worden tien mogelijke routes onderzocht op milieueffecten. Ook wordt per route bekeken wat de alternatieven betekenen op het gebied van techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, kosten en omgeving. Deze thema's worden uitgewerkt in de Integrale effectenanalyse, met het Milieueffectrapport als bijlage. Aan de hand hiervan wordt naar verwachting in 2027 een voorkeurs tracé vastgesteld.

Locatie van het project

Het traject van de nieuwe hoogspanningsverbinding wordt gezocht tussen de hoogspanningsstations Geertruidenberg aan de ene kant en de hoogspanningsstations Krimpen aan den IJssel en Crayestein aan de andere kant. In de NRD staan tien mogelijke routes. Die worden in de ruimtelijke verkenning onderzocht. Vijf tracés lopen van Geertruidenberg naar Crayestein en vijf lopen van Geertruidenberg naar Krimpen aan den IJssel. De nieuwe hoogspanningsverbinding komt los te staan van de bestaande hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel.

**Verwachte inbedrijfname van het project wordt momenteel onderzocht in het concept investeringsplan van TenneT. Naar verwachting is het definitieve investeringsplan april 2026 gereed.*

Transportcapaciteit verhogen

De nieuwe hoogspanningsverbinding is nodig om toekomstige knelpunten in het elektriciteitsnet te voorkomen. Het toegenomen elektriciteitsverbruik van huishoudens en bedrijven en grotere opwek van duurzame energie spelen hierin een rol. Op het bestaande hoogspanningsnet tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel dreigt een knelpunt te ontstaan. Om de energielevering te kunnen garanderen, is de aanleg van een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding nodig.

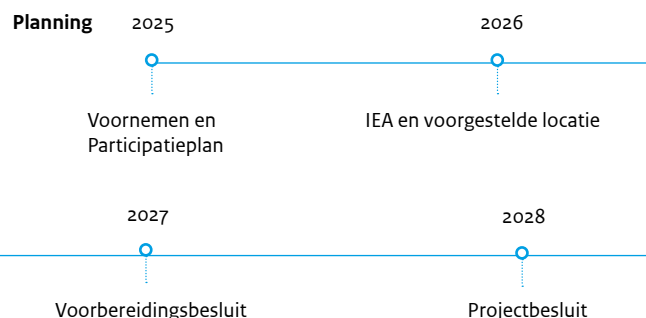
Meer informatie:
www.rvo.nl/hsv-gkc

46. Hoogspanningsstation Wijchen

TenneT wil samen met het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation in de omgeving van Wijchen bouwen. Hier hoort ook de bovengrondse aansluiting bij van het nieuwe station op de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding ten zuidwesten van Wijchen.

Project in het kort	Locatie	Noord-Brabant en Gelderland
	Thema	Elektriciteit
	Status	Projectprocedure en MIEK

**Verwachte inbedrijfname van de projecten project wordt momenteel onderzocht in het concept investeringsplan van TenneT. Naar verwachting is het definitieve investeringsplan april 2026 gereed.*

Fase
Voornemen en Participatieplan

Stand van zaken
Dit project bevindt zich in de verkenningsfase. In juni 2025 is het Voornemen en Participatieplan gepubliceerd. In september 2025 zijn de onderzoeken naar verschillende locatie-alternatieven gestart. De resultaten hiervan worden in 2026 gepubliceerd in de Integrale effectenanalyse (IEA). Ook wordt dan een locatie voor het hoogspanningsstation voorgesteld. Na inspraak van de omgeving zal de voorkeurslocatie verder worden uitgewerkt. Naar verwachting wordt in 2028 het Projectbesluit gepubliceerd.

Locatie van het project
De locatie van het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation bevindt zich bij Wijchen. Er zijn meerdere locatie-alternatieven in de buurt van de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding.

Waarom is dit project nodig?
Met dit project krijgt de regio Oss een eigen aansluiting op het landelijke 380 kV-hoogspanningsnet, via hoogspanningsstation Wijchen in plaats van die in Eindhoven. Door deze nieuwe aansluiting ontstaat meer ruimte op het hoogspanningsstation in Eindhoven en meer transportcapaciteit in de deernetten van Oss en Eindhoven. Hiermee wordt een groot deel van de huidige netcongestie in de Brainportregio opgelost. Daarnaast krijgt de regio zuid-Gelderland met hoogspanningsstation Wijchen een

eigen aansluiting op het landelijke 380 kV-hoogspanningsnet. Hiermee wordt voorkomen dat in de toekomst netcongestie in het zuiden van Gelderland ontstaat.

MIEK en deelnet Noordoost-Brabant
Dit project is onderdeel van deelnet Noordoost-Brabant. Deelnet Noordoost-Brabant bestaat uit het nieuwe 380/150 kV-station bij Wijchen en een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding tussen Wijchen en Oss. De kabelverbinding volgt een afzonderlijke procedure, maar beide projecten zijn binnen het MIEK als één project opgenomen.

Meer informatie:
www.rvo.nl/hss-wijchen

47. Delta Schelde CO₂nnection

Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen werkt Gasunie aan de Delta Schelde CO₂nnection (DSC). De DSC is onderdeel van het CO₂-netwerk van Gasunie. De DSC is een CO₂-infrastructuurproject voor afgevangen CO₂ van industrieclusters in Zuid-West Brabant en regio Antwerpen. Na de compressie zal de DSC rond Moerdijk aansluiten op de Delta Rhine Corridor (p. 95), met als einddoel de permanente opslag via onder andere Aramis in lege gasvelden onder de Noordzee.

Project in het kort	Locatie	Noord-Brabant
	Thema	CO ₂ -infrastructuur
	Status	Projectprocedure en MIEK

Fase

Vorbereiding publicatie Voornemen en concept-NRD

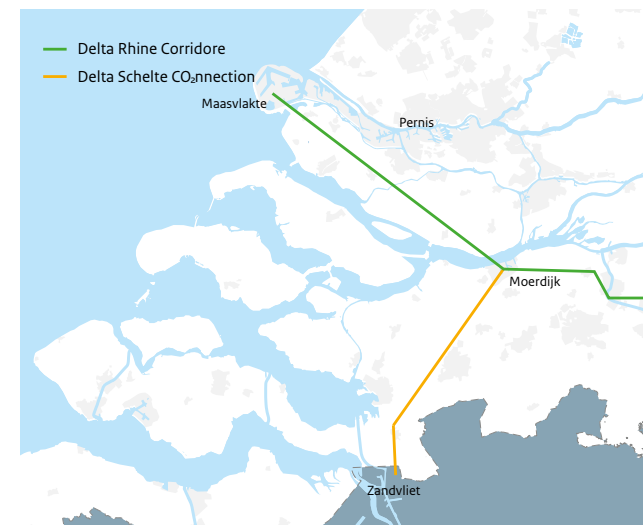
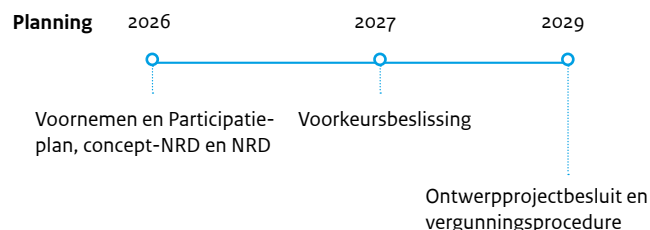
Stand van zaken

Na toekenning als MIEK-project is een regionale werkgroep opgericht die het project begeleidt in de MIEK-onderzoeksfase. Een verdieping en concretisering van het voornemen is hierin uitgewerkt, in afstemming met belanghebbenden.

De Projectprocedure is opgestart. In afstemming met de regio is gelijktijdige publicatie van het Voornemen Participatieplan en de concept-NRD voorzien in Q2 2026.

Locatie van het project

Het tracé loopt vanaf de Belgische grens richting Moerdijk en is hoofdzakelijk gelegen in de LSned buisleidingenstraat. De preciezere locatie voor het tracé van de leiding wordt in het vervolgetraject verder onderzocht. Rond Moerdijk wordt de DSC aangesloten op de Delta Rhine Corridor. De locatie voor het compressorstation wordt in deze regio gezocht. In het netwerk van Gasunie wordt rekening gehouden met toekomstige aansluitingen van andere industrieclusters zoals bijvoorbeeld Zeeland.

Tracé en volume

De transportmogelijkheid van CO₂ via pijpleiding vanuit deze gebieden draagt bij aan het verminderen van de CO₂-uitstoot en het vestigingsklimaat voor industrieën in Zuid-West-Nederland en België. Het beoogde tracé van DSC volgt waar mogelijk de bestemde buisleidingenstraat van LSned, tot aan de grens van België, waar een koppeling met het CO₂-transportnetwerk in België komt. Gasunie ontwikkelt het Nederlandse deel van deze infrastructuur. De DSC biedt de potentie om vanaf 2031 zo'n 10 miljoen ton per jaar aan CO₂ te kunnen transporteren.

Meer informatie:

www.rvo.nl/dsc